

Asia C-420/20**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

9.9.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sofiyski rayonen sad (Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

7.8.2020

Vastajana rikosoikeudenkäynnissä:

HN

Pääasian oikeudenkäynnin kohde

Rikosoikeudenkäynti sellaista kolmannen valtion kansalaista vastaan, joka ei voi kuitenkaan olla omassa oikeudenkäynnissään henkilökohtaisesti läsnä, koska Bulgarian viranomaiset ovat palauttaneet hänet kotimaahansa ja määränneet hänelle ”maahantulo- ja oleskelukiellon Bulgarian tasavallassa”.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1) 8 artiklan 1 kohdassa säädettyä oikeutta, jonka mukaan syytetyllä on oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään, sallittua rajoittaa kansallisilla oikeussäännöillä, joiden mukaan virallisen syytteen kohteena olevalle ulkomaalaiselle voidaan määrätä hallinto-oikeudellinen maahantulo- ja oleskelukiello maassa, jossa rikosoikeudenkäynti käydään?

2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, täyttyvätkö eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1) 8 artiklan 2 kohdan a ja/tai b alakohdan edellytykset, jotka koskevat oikeudenkäynnin toteuttamista syytettynä olevan ulkomaalaisen ollessa poissa, jos tälle on ilmoitettu sääntöjenmukaisesti rikosasiasta ja poissaolon seuraamuksista ja häntä edustaa joko hänen itsensä tai valtion nimeämä valtuutettu edustaja, mutta esteenä hänen henkilökohtaiselle läsnäololleen on hallintomenettelyssä annettu maahantulo- ja oleskelukiello maassa, jossa rikosoikeudenkäynti käydään?

3. Onko sallittua muuttaa eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu syytetyn oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään kansallisilla oikeussäännöillä tämän henkilön prosessioikeudelliseksi velvoitteeksi? Konkreettisesti: antavatko jäsenvaltiot tällä tavalla paremman suojan tason johdanto-osan 48 perustelukappaleessa tarkoitettulla tavalla vai onko tällainen menettelytapa pikemminkin vastoin direktiivin johdanto-osan 35 perustelukappaletta, jonka mukaan syytetyn oikeus ei ole ehdoton ja hän voi luopua tästä oikeudesta?

4. Onko sallittua, että syytetty luopuu etukäteen eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua oikeudesta olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään, jos hän on ilmaissut tämän esitutkinnan aikana yksiselitteisesti ja syytetylle on ilmoitettu poissaolon seuraamuksista?

Unionin oikeussäännöt ja oikeuskäytäntö, joihin viitataan

Eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/343 (EUVL 2016, L 65, 11.3.2016, s. 1): johdanto-osan 35 ja 48 perustelukappale, 8 artiklan 1 ja 2 kohta

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Bulgarian rikoslaki (Nakazatelen kodeks, jäljempänä NK)

93 §:n 7 momentti:

”Törkeällä rikoksella’ tarkoitetaan rikosta, josta laissa säädetty enimmäisrangaistus on yli viisi vuotta vankeutta, elinkautinen vankeusrangaistus tai elinkautinen vankeusrangaistus, johon ei liity mahdollisuutta muuntaa rangaistus [määräaikaiseksi vankeusrangaistukseksi].”

308 §:n 1 ja 2 momentti:

”(1) Joka valmistaa väärän virallisen asiakirjan tai väärentää sellaisen käytettäväksi, on tuomittava asiakirjan väärennyksestä vankeuteen enintään kolmeksi vuodeksi.

(2) Jos 1 momentissa tarkoitetun teon kohteena – – ovat bulgarialaiset tai ulkomaiset henkilöllisyystodistukset – – teosta on tuomittava vankeuteen enintään kahdeksaksi vuodeksi.”

316 §:

”Tämän luvun edellisissä pykälissä säädettyyn rangaistukseen tuomitaan myös henkilö, joka käyttää tietoisesti väärää tai väärennettyä asiakirjaa, – – jos häntä ei voida saattaa rikosoikeudelliseen vastuuseen varsinaisesta asiakirjan valmistamisesta.”

Bulgarian rikosprosessilaki (Nakazatelno-protsesualen kodeks, jäljempänä NPK)

247 b §:n 1 momentti:

”Syytekirjelmän jäljennös annetaan syytetylle tiedoksi esittelevän tuomarin määräyksellä. Syytetylle ilmoitetaan syytekirjelmän tiedoksiannon yhteydessä valmisteluistunnon kokoonkutsumisesta ja 248 §:n 1 momentissa mainituista kysymyksistä, hänen oikeudestaan osallistua istuntoon puolustusasianajajan avustamana ja hänelle annetusta mahdollisuudesta nimetä itselleen 94 §:n 1 momentissa säädettyissä tapauksissa puolustusasianajaja sekä siitä, että rikosasia voidaan käsitellä ja siitä voidaan antaa ratkaisu hänen poissaolostaan huolimatta, jos 269 §:n edellytykset täyttyvät.”

248 §:n 1 momentti:

”Valmisteluistunnossa annetaan ratkaisu seuraavista kysymyksistä:

1. kuuluuko asia tuomioistuimen toimivaltaan;
2. onko perusteita keskeyttää rikosasian käsittely tai lykätä sitä;
3. onko esitutkinnassa tapahtunut menettelysääntöjen olennainen rikkominen, joka on korjattava ja joka on johtanut syyllisen, vahinkoa kärsineen tai hänen perillisensä prosessuaalisten oikeuksien rajoittamiseen;

– –”.

269 §:n 1 ja 3 momentti:

”1) Rikosasioissa, joissa syytettyä syytetään vakavasta rikoksesta, syytetyn läsnäolo oikeudenkäynnissä on välttämätön.

--

3) Asia voidaan käsitellä syytetyn poissaolosta huolimatta, jos poissaolo ei ole esteenä ehdottoman totuuden selvittämiseksi ja jos

--

4. asianomainen oleskelee Bulgaria tasavallan ulkopuolella ja

a) hänen asuinpaikkansa on tuntematon;

b) häntä ei voida haastaa istuntoon muista syistä;

c) hänet on haastettu sääntöjenmukaisesti eikä hän ole ilmoittanut perusteltuja syitä poissaololleen.”

Bulgarian tasavallassa oleskelevista ulkomaalaisista annettu laki (Zakon za chuzhdentsite v Republika Bulgaria, jäljempänä ZChRB)

10 §:

”1) Viisumin myöntäminen tai ulkomaalaisen maahantulo on evättävä, jos

--

7. tämä on yrittänyt maahantuloa tai kauttakulkua käyttämällä väärää tai väärennettyjä asiakirjoja taikka väärää tai väärennettyä viisumia tai oleskelulupaa;

--

22. on olemassa tietoja siitä, että hänen maahantulonsa tarkoituksena on ollut käyttää Bulgariaa kauttakulkumaana muuttaakseen johonkin kolmanteen valtioon.

--

2) Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa viisumi voidaan myöntää tai maahantulo Bulgarian tasavallan alueelle sallia, jos tähän on olemassa humanitäärisiä syitä tai tämä on suotavaa valtion edun nimissä tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi.”

41 §:

”Ulkomaalainen on määrättävä palautettavaksi, jos

--

5. todetaan, että hän on saapunut maahan lainmukaisesti mutta ylittänyt rajan paikasta, jota ei ole vahvistettu rajanylityspaikaksi, taikka yrittää lähteä maasta väärällä tai väärennetyllä passilla tai muulla matkustusasiakirjalla.”

42h §:

“1) Maahantulo- ja oleskelukiellosta Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella määrätään, jos:

1. 10 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät;

--

4) Maahantulokiellosta voidaan määrätä samanaikaisesti 40 §:n 1 momentin 2 kohdan tai 41 §:n mukaisen pakkotoimenpiteen kanssa, jos 10 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät.”

Lyhyt esitys tosiseikoista ja pääasian oikeudenkäynnistä

- 1 HN on Albanian kansalainen. Hän ei puhu bulgarian kieltä, joten hänen kansaan on käyty keskusteluja albanian kielellä oikeusviranomaisten nimeämän tulkin välityksellä.
- 2 HN otettiin 11.3.2020 kiinni enintään 24 tunniksi poliisiviranomaisen määräyksellä samana päivänä todetun asiakirjojen väärennyksen perusteella, sillä hän oli yrittänyt lähteä Bulgarian alueelta Sofian lentoaseman rajanylityspaikassa väärillä virallisilla ulkomaisilla henkilöllisyystodistuksilla.
- 3 Esitutkinta todetusta rikoksesta aloitettiin vielä samana päivänä eli 11.3.2020.
- 4 Granichno politseysko upravlenie Sofian (Sofian rajapoliisiviranomainen, jäljempänä GPU Sofia) antoi 12.3.2020 ZChRB:n 41 §:n 5 momentin ja 44 §:n 1 momentin mukaisen määräyksen HN:ää koskevasta pakkotoimenpiteestä ”Palauttaminen kotimaahan, kauttakulkumaahan tai kolmanteen valtioon”. GPU Sofian johtaja antoi samoin 12.3.2020 ZChRB:n 42h §:n 3 ja 4 momentin, luettuna yhdessä 10 §:n 1 momentin 7 kohdan ja 22 momentin sekä 44 §:n 1 momentin kanssa, mukaisen toisen määräyksen HN:ää koskevasta pakkotoimenpiteestä ”Maahantulo- ja oleskelukiello Bulgarian tasavallassa” viideksi vuodeksi 12.3.2020–11.3.2025. Pääasian oikeudenkäynnissä mikään ei viittaa siihen, että nämä määräykset olisi riitautettu hallinto- tai oikeudenkäyntimenettelyssä.
- 5 HN:ää vastaan nostettiin 23.4.2020 esitutkintaviranomaisten määräyksellä, joka annettiin vireille pannun esitutkintamenettelyn yhteydessä, virallinen syyte NK:n 316 §:ssä, luettuna yhdessä NK:n 308 §:n 1 ja 2 momentin kanssa, tarkoitetusta rikoksesta. Syytteen mukaan hän oli konkreettisesti 11.3.2020 tietoisesti käyttänyt väärää virallisia ulkomaisia matkustusasiakirjoja eli väärää Kreikan passia ja

väärää Kreikan henkilöllisyystodistusta, missä yhteydessä hänen ei voitu katsoa olevan rikosoikeudellisessa vastuussa varsinaisesta asiakirjojen valmistamisesta.

- 6 HN ja hänelle viran puolesta nimetty puolustusasianajaja saivat 27.4.2020 tiedon häntä koskevasta virallisesta syyteestä, missä yhteydessä HN:lle ilmoitettiin tulkin läsnä ollessa hänen NPK:n mukaisista oikeuksistaan, mukaan lukien NPK:n 269 §:n säännös, joka koskee asian käsittelemistä asianosaisen poissa ollessa ja sen seuraamuksia. Samana päivänä pidetyssä kuulustelussa HN ilmoitti, että hän ymmärsi hänelle ilmoitetut oikeudet, että hän ei haluaisi olla läsnä asian käsittelyssä, koska siitä ”aiheutuisi hänelle tarpeettomia kustannuksia”, ja että hän luotti täydellisesti hänelle viran puolesta nimettyyn puolustusasianajajaan ”hänen poissa ollessaan järjestettävässä käsittelyssä”.
- 7 Sofiyski rayonen sadille (Sofian piirituomioistuin), joka on ennakkoratkaisupyyntöä esittävä tuomioistuin, toimitettiin 27.5.2020 HN:ää vastaan syytekirjelmä, joka koski NK:n 316 §:ssä, luettuna yhdessä NK:n 308 §:n 1 ja 2 momentin kanssa, säädettyä rikosta ja jonka perusteella aloitettiin rikosoikeudenkäynti, jossa tämä ennakkoratkaisupyyntö on esitetty.
- 8 Sofiyski rayonen sad (Sofian piirituomioistuin) vahvisti 24.6.2020 antamallaan määräyksellä rikosasian valmisteluistunnon päivämääräksi 23.7.2020. Esittelevä tuomari määräsi NPK:n 274 b §:n 3 momentin vaatimusten mukaisesti, että HN:lle oli annettava tiedoksi Ministerstvo na vatreshnite rabotin (sisäasiainministeriö, jäljempänä MVR) Direktsia Migratsian (maahanmuuttoyksikkö) välityksellä jäljennökset päätöksestä ja kannekirjelmästä albanian kielelle käännettyinä. Siinä mainittiin myös, että syytetyn läsnäolo NPS:n 269 §:n 1 momentin mukaisessa tuomioistuimen käsittelyssä on pakollista ja että menettely voidaan toteuttaa hänen poissa ollessaan vain NPK:n 260 §:n 3 momentin edellytysten täytyessä.
- 9 Tuomioistuimelle ilmoitettiin 16.7.2020 MVR:n maahanmuuttoyksikön työntekijöiden kirjeellä, että HN oli vapautettu 16.6.2020 ulkomaalaisten tilapäismajoituksesta ja saatettu Bulgarian tasavallan rajalle häntä vastaan määrättyjen pakkotoimenpiteiden ”Palauttaminen kotimaahan, kauttakulkumaahan tai kolmanteen valtioon” ja viisivuotisen ”Maahantulo- ja oleskelukielto Bulgarian tasavallassa” perusteella. Tämä seikka on estänyt ilmoittamasta syytetylle sääntöjenmukaisesti häntä vastaan aloitetusta oikeudenkäynnistä.

Pääasian asianosaisten keskeiset väitteet

- 10 Syytetty HN ei ole esittänyt lausumia, koska hänet poistettiin pakkokeinoin maasta eikä hänen oleskelupaikkansa ole tällä hetkellä oikeusviranomaisten tiedossa.
- 11 Viran puolesta nimetty syytetyn puolustusasianajaja ei ole antanut tästä mitään nimenomaista lausumaa, eikä puolustusasianajaja ole esittänyt hänelle annetussa määräajassa ennakkoratkaisupyyntöön mahdollisesti otettavia lisäkysymyksiä, joten määräaika on päättynyt.

- 12 Hän esitti 23.7.2020 oikeudenkäynnissä, että HN:lle ei ollut ilmoitettu vireille pannusta oikeudenkäynnistä, minkä vuoksi oikeudenkäynti oli toteutettava yleisten säännösten mukaisesti hänen ollessaan poissa.
- 13 Virallinen syyttäjä ei ole antanut tästä mitään nimenomaista lausumaa, eikä syyttäjä ole esittänyt hänelle annetussa määräajassa ennakkoratkaisupyyntöön mahdollisesti otettavia lisäkysymyksiä, joten määräaika on päättynyt.
- 14 Virallinen syyttäjä ilmoitti oikeudenkäynnissä 23.7.2020, että edellytykset menettelylle syytetyn poissaollessa täyttyvät, koska syytetty oleskelee maan rajojen ulkopuolella eikä hänen asuinpaikkansa ole tiedossa.

Lyhyt yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

- 15 Nyt käsiteltävässä asiassa tutkinnan kohteena on HN:n oletettu osallistuminen rikokseen, josta hänet pitäisi saattaa rikosoikeudellisesti vastuuseen, missä yhteydessä tuomioistuimen on annettava lopullinen asiaratkaisu henkilön syyllisyydestä tai syyttömyydestä.
- 16 Aluksi on kuitenkin selvennettävä perustavanlaatuisia kysymystä siitä, onko sallittua, että syytetyn henkilökohtaista läsnäoloa häntä koskevassa oikeudenkäynnissä rajoitetaan täytäntöönpanoviranomaisten pakkotäytäntöönpanotoimenpiteellä, jolla asianomaiselle henkilölle määrättiin pitkäaikainen kielto saapua Bulgarian tasavallan alueelle tai oleskella siellä.
- 17 Edellä esitetyn perusteella Euroopan unionin tuomioistuimen on ratkaistava, onko sallittua rajoittaa eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1) 8 artiklan 1 kohdassa säädettyä syytettyjen oikeutta olla läsnä oman asiansa käsittelyssä kansallisilla oikeussäännöillä, joiden mukaan virallisen syytteen kohteena olevalle ulkomaalaiselle voidaan määrätä hallinto-oikeudellinen maahantulo- ja oleskelukielto maassa, jossa rikosoikeudenkäynti käydään.
- 18 Syytetyn poistaminen maasta pakkokeinoin ja hänelle määrätty maahantulo- ja oleskelukielto tekevät mahdottomaksi hänen henkilökohtaisen läsnäolonsa oikeudenkäynnissä, erityisesti pidetyssä valmisteluistunnossa, jonka päättymisen jälkeen hän ei voi enää vedota esitutkinnassa mahdollisesti tapahtuneisiin puolustautumisoikeuksiensa loukkauksiin. Tuomioistuin on pääasian oikeudenkäynnin aikana pitänyt valmisteluistunnon syytetyn poissaolosta huolimatta edetäkseen tuomioistuimen tutkimusvaiheeseen, koska Bulgarian lainsäädännön mukaan asian saattaminen Euroopan unionin tuomioistuimen tutkittavaksi on oikeudellisesti mahdollista vasta tuomioistuimen tekemän tutkinnan aikana. Prosessuaalista estettä valmisteluistunnon järjestämiseksi uudelleen ei ole, mikäli syytetty on henkilökohtaisesti läsnä.

- 19 ZChRB:n 10 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan ulkomaalaisen maahantulo evätään, jos tämä on yrittänyt maahantuloa tai kauttakulkua käyttämällä vääriä tai väärennettyjä asiakirjoja. ZChRB:n 10 §:n 2 momentissa säädetään poikkeuksesta, joka perustuu humanitäärisiin perusteisiin tai jos tämä on suotavaa valtion edun nimissä tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi.
- 20 Edellä mainittujen säännösten tutkiminen osoittaa, että jos syytettynä oleva ulkomaalainen on yrittänyt maahantuloa tai kauttakulkua käyttämällä vääriä tai väärennettyjä asiakirjoja, hänen henkilökohtainen läsnäolonsa häntä koskevassa käsittelyssä riippuu nimenomaisesta aikaisemmasta ja tuomioistuimen valvontaan kuulumattomasta täytäntöönpanoviranomaisten maahantuloluvasta, millä asetetaan tosiasiallisesti hallinnollisia esteitä, jotka vaikuttavat oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen .
- 21 Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, Euroopan unionin tuomioistuimen on selvennettävä, täyttyvätkö eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (L 65, 11.3.2016, s. 1) 8 artiklan 2 kohdan a ja/tai b alakohdan edellytykset, jotka koskevat oikeudenkäynnin toteuttamista syytettynä olevan ulkomaalaisen ollessa poissa, jos tälle on ilmoitettu sääntöjenmukaisesti rikosasiasta ja poissaolon seuraamuksista ja häntä edustaa joko hänen itsensä tai valtion nimeämä valtuutettu edustaja, mutta esteenä hänen henkilökohtaiselle läsnäololleen on hallintomenettelyssä annettu maahantulo- ja oleskelukielto maassa, jossa rikosoikeudenkäynti käydään.
- 22 Toiseen kysymykseen annettavalla vastauksella on merkitystä sen kannalta, miten tuomioistuin jatkaa oikeudenkäyntiä, eli toteuttaako se toimenpiteitä selvittääkseen syytetyn oleskelupaikan ulkomailla voimassa olevan kansainvälisen menettelytavan mukaisesti, ilmoittaako se hänelle oikeudenkäynnistä ja pitääkö sen jatkaa oikeudenkäyntiä hänen ollessaan poissa mutta viran puolesta nimetyn puolustusasianajajan läsnä ollessa vai keskeyttää rikosoikeudenkäynti hallintomenettelyssä asetetun kiellon keston ajaksi, jotta henkilökohtaista osallistumista oikeudenkäyntiin koskevan oikeuden rajoittamaton käyttö varmistetaan.
- 23 NPK:n 269 §:n 1 momentin säännöksen mukaan syytetyn läsnäolo vakavia rikoksia koskevan rikosoikeudenkäynnin käsittelyssä on pakollista ja 3 momentin mukaan oikeudenkäynti syytetyn poissaollessa on sallittua vain silloin, jos poissaolo ei ole esteenä ehdottoman totuuden selvittämiseksi. Tämä säännös edellyttää, että Euroopan unionin tuomioistuin antaa ratkaisun myös siihen kysymykseen, onko sallittua muuttaa eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu syytetyn oikeus olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään prosessioikeudelliseksi velvoitteeksi, ja konkreettisesti, antavatko jäsenvaltiot tällä

tavalla paremman suojan tason johdanto-osan 48 perustelukappaleessa tarkoitettulla tavalla vai onko tällainen menettelytapa pikemminkin vastoin direktiivin johdanto-osan 35 perustelukappaletta, jonka mukaan syytetyn oikeus ei ole ehdoton ja hän voi luopua tästä oikeudesta.

- 24 Kolmanteen kysymykseen saatava vastaus on edellytyksenä sille, että tuomioistuinkäsittely voidaan toteuttaa lainmukaisesti syytetyn poissa ollessa, jos tämä ei ole esteenä ehdottoman totuuden selvittämiselle, siinä tapauksessa, että hänelle on ilmoitettu sääntöjenmukaisesti oikeudenkäynnistä ja hän luopuu siitä huolimatta, riippumatta hallintomenettelyssä määrätystä maahantulo- ja oleskelukiellosta Bulgarian tasavallassa, yksiselitteisesti oikeudestaan olla läsnä omassa oikeudenkäynnissään.
- 25 Jos Euroopan unionin tuomioistuin vastaa kolmanteen kysymykseen siten, että syytetyn direktiivin 2016/343 8 artiklan 1 kohtaan perustuvaa oikeutta ei ole sallittua muuttaa prosessioikeudelliseksi velvoitteeksi, sen pitäisi selventää, onko syytetyllä mahdollisuutta luopua ennakolta yksiselitteisesti tästä oikeudesta esitutkinnassa, jos hänelle on ilmoitettu poissaolon seuraamuksista.
- 26 Esitutinnan yhteydessä laaditusta HN:n kuulustelupöytäkirjasta ilmenee, että hänelle ilmoitettiin hänen NPK:n mukaisista oikeuksistaan, mukaan lukien NPK:n 269 §:n säännös, asian käsittelemisestä hänen poissa ollessaan ja sen seuraamuksista, tulkin ja hänelle viran puolesta nimetyn puolustusasianajajan läsnä ollessa. HN ilmoitti nimenomaisesti, että hän ymmärsi hänelle ilmoitetut oikeudet, että hän ei haluaisi olla läsnä asian käsittelyssä, koska siitä ”aiheutuisi hänelle tarpeettomia kustannuksia”, ja että hän luotti täydellisesti hänelle virallisesti nimettyyn puolustusasianajajaan ”hänen poissa ollessaan järjestettävässä käsittelyssä”. Tästä luopumisesta ilmoitettiin kuitenkin ennen syytekirjelmän saapumista tuomioistuimeen ja siten ennen ajankohtaa, jona oikeus olla läsnä käsittelyssä syntyy, mikä herättää perusteltuja epäilyksiä siitä, ovatko sillä tavoitellut oikeudelliset seuraukset syntyneet.